

OLAF 2019. gadā: izmeklēšana aptur pārrobežu un starpnozaru krāpnieciskas darbības

2019. gadā apritēja 20 gadi, kopš izveidots Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (**OLAF**). Kā liecina **OLAF 2019. gada ziņojums**, birojs ir daudz strādājis, lai izmeklētu un apturētu arvien sarežģītākās pārrobežu krāpšanas shēmas, kuras skar tādas jomas kā humāno palīdzību, vidi, lauksaimniecības un reģionālās attīstības fondus. **OLAF** ir panācis reālas pārmaiņas ES budžeta un Eiropas iedzīvotāju aizsardzībā daudzās jomās, gan atmaskojot korupciju, gan cīnoties pret kontrabandu un preču viltošanu.

"Atklāt, aizsargāt, izmeklēt – 20 gadus OLAF ir licis lietā savu unikālo zinātību ES labā, nodrošinot, lai nodokļu maksātāju nauda tiktu tērēta pareizi, un apkarojot krāpšanu, korupciju, kontrabandu un viltošanu. Mēs sekojam līdzi krāpšanas tendencēm un pielāgojamies pastāvīgi mainīgajiem krāpšanas modeļiem, kuri mēģina izmantot naudu, ko Eiropa piešķir savu prioritāšu īstenošanai. OLAF panākumi Eiropai ir ļoti svarīgi, jo krāpnieki jau raugās uz 2021.–2027. gada budžetu ar tā 1,8 triljoniem eiro, kas paredzēti, lai stimulētu Eiropas atlabšanu no Covid-19 pandēmijas sekām. Jau esam novērojuši, ka dažos pēdējos gados pieaugusi tādas krāpšanas tendence, kura saistīta ar ES vides un ilgtspējas projektu fondiem. Mūsu gada pārskata īpašā tematiskā nodaļa liecina, ka OLAF ir palielinājis darba apjomu cīņā pret krāpšanu vides jomā. Ir arī īstais laiks, jo būtiska daļa no ES atlabšanas centieniem ir Zaļais kurss," norāda OLAF ģenerāldirektors Ville Itälä.

OLAF veiktās izmeklēšanas skaitliskie rādītāji 2019. gadā:

- **OLAF noslēdzis 181 izmeklēšanu**, sniedzot **254 ieteikumus** attiecīgām valsts un ES iestādēm;
- **OLAF** ir ieteicis ES budžetā **atgūt 485 miljonus eiro**;
- **OLAF** ir sācis **223 jaunas izmeklēšanas**.

Tendences krāpšanas izmeklēšanā

Ziņojumā ir apzinātas galvenās tendences, kas 2019. gadā radušās no jauna vai turpinājušās:

- aizliegta pretendentu vienošanās un manipulācijas ar **iepirkumu**;
- **pārrobežu shēmas**, kas apgrūtina atklāšanu;
- bieža pievēršanās **projektiem trešās valstīs**;
- turpinās pievēršanās **pētniecības finansējumam**;
- **kontrabanda un viltošana**, kas ietver sarežģītus pārrobežu tīklus.

Sarežģītas pārrobežu krāpšanas shēmas

Šodien publicētajā ziņojumā ir parādīts, ka *OLAF* 2019. gadā noslēgtajās izmeklēšanās atklātas ļoti dažādas krāpšanas shēmas. Piemēram, kad *OLAF* bija sekmīgi atklājis sarežģītu mēģinājumu apdraudēt iepirkuma un konkursa procesu Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansēto adīšanas iekārtu iegādei, tika ieteikts atgūt 3,3 miljonus eiro. Pircēji un piegādātāji bija vienojušies četros dažādos ES finansētos projektos pirkt un pārdod iekārtas par paaugstinātu cenu, novirzīt ES fondu naudu un pēc tam legalizēt to. Arī 2019. gadā *OLAF* pabeidza izmeklēšanu ar ieteikumu atgūt gandrīz 1,5 miljonus eiro, kas bija paredzēti, lai sniegtu ārkārtas palīdzību civiliedzīvotājiem, kurus bija skāris konflikts Sīrijā, bet ar sarežģītas krāpšanas shēmas starpniecību tos bija piesavinājušies kādas NVO bijušie darbinieki.

Krāpšana, kas kaitē videi

Ilgspējīga attīstība, klimata pārmaiņu problēmu risināšana un vides aizsardzība ir Eiropas Savienības galvenās prioritātes, un krāpnieki meklē jebkuru izdevību. Izmeklēšanā *OLAF* arvien vairāk uzmanības ir pievērsis krāpšanai, kas saistīta ar vides projektiem, vai projektiem, kuriem ir ietekme uz vidi. Piemēram, tā dēvētajā "dīzelgeitā" *OLAF* atklāja, kā ES līdzekļi, kas bija paredzēti transportlīdzekļu emisiju samazināšanas iespēju pētniecībai, ir izmantoti, lai izstrādātu motoru, uz kura uzstādīt bēdīgi slavenu "manipulācijas ierīci", kas apiet ES noteikumus par emisijām. Visa 2019. gada laikā *OLAF* izmeklēšanas bija vērstas uz apdraudēto sugu tirdzniecību un nelikumīgu mežizstrādi un tādas koksnes un kokmateriālu importu Eiropas Savienībā, kas dažkārt nāk no aizsargājamiem mežiem. Izmeklēšanās ir atklātas shēmas, kuru ietvaros notiek starptautiska nelikumīgas biodīzeldegvielas tirdzniecība; ar meža ugunsgrēku atklāšanas fondiem saistīta krāpšana; vairākas ar ūdens un atkritumu apsaimniekošanu saistītas lietas. Viena 2009. gadā noslēgta lieta skar vidisko rādītāju viltošanu ar nolūku iegūt ES finansējumu.

Tabakas kontrabanda

Pagājušajā gadā *OLAF* ir palīdzējis valsts iestādēm konfiscēt vairāk nekā 251,4 miljonus kontrabandas cigarešu. *OLAF* 2019. gadā ir noslēdzis vairākas izmeklēšanas, kas attiecās uz aizdomīgiem ūdenspīpes tabakas sūtījumiem, kuri ievesti kādā ES dalībvalstī. Ar tiem saistītais ieņēmumu zaudējums tika lēsts aptuveni 14 miljonu eiro vērtībā, tātad kontrabandistiem ūdenspīpes tabakas kontrabanda bijusi ļoti ienesīgs rūpals.

Darbs ar partneriem, krāpšanas apkarošanas instrumentu uzlabošana

OLAF turpina attīstīt sadarbību gan ar ES dalībvalstu iestādēm, gan starptautiskajiem partneriem. Operācijā, kuras pamatā bija *OLAF* izlūkdati, ar Spānijas muitas atbalstu un sadarbībā ar Kolumbijas un Meksikas iestādēm tika konfiscētas 400 tonnas viltotu Ķīnas izcelsmes šampūnu, ar ko varētu papildīt vairākus peldbaseinus. Šādi visu 2019. gadu *OLAF* strādāja pie vairākiem jauniem nolīgumiem ar starptautiskām organizācijām un ES un trešo valstu iestādēm. Tika parakstītas vienošanās par administratīvo sadarbību ar Eiropas Revīzijas palātu. Svarīga *OLAF* darbības joma joprojām bija krāpšanas

novēršana, un, cenzdamies nodrošināt, lai ES jaunais budžets būtu pasargāts no krāpniekiem, birojs vēl aizvien paliek krāpšanas novēršanas priekšplānā. *OLAF* sniedza atbalstu, kad 2019. gada aprīlī tika pieņemta Komisijas jaunā stratēģija krāpšanas apkarošanai.

Lai iepazītos ar ziņojuma pilnu tekstu, klikšķiniet [šeit](#).

OLAF uzdevumi, pilnvaras un kompetence

OLAF misija ir atklāt, izmeklēt un novērst krāpšanu, kas saistīta ar ES līdzekļiem.

OLAF pilda savus uzdevumus:

- veicot neatkarīgu izmeklēšanu par krāpšanu un korupciju saistībā ar ES līdzekļiem, lai nodrošinātu to, ka visa ES nodokļu maksātāju nauda nonāk projektos, kuri var radīt darbvietas un izaugsmi Eiropā;
- stiprinot iedzīvotāju uzticēšanos ES iestādēm, izmeklējot ES ierēdņu un ES iestāžu darbinieku pieļautus būtiskus pārkāpumus;
- veidojot stabilu ES krāpšanas apkarošanas politiku.

Īstenojot savu neatkarīgās izmeklēšanas funkciju, *OLAF* var izmeklēt lietas saistībā ar krāpšanu, korupciju un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas apdraud ES finanšu intereses attiecībā uz:

- visiem ES izdevumiem — galvenās izdevumu kategorijas ir struktūrfondi, lauksaimniecības politika un lauku attīstības fondi, tiešie izdevumi un ārējais atbalsts;
- dažām ES ieņēmumu jomām, galvenokārt muitas nodokļiem;
- aizdomām par ES ierēdņu un ES iestāžu darbinieku pieļautiem būtiskiem pārkāpumiem.

Sīkāka informācija:

Jana CAPPELLO,
runaspersona
Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)
Tālrunis: +32 2 29 85549
E-pasts: olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

Chris JONES,
runaspersonas vietnieks
Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)
+32 2 29 91606
olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

